Gemeente Moerdijk

Managementletter 2025

MOERDIJK

Flynth

VERTROUWELIJK
Aan het college
van de gemeente Moerdijk
Postbus 4
4760 AA ZEVENBERGEN

Papendorpseweg 75-79
3528 BJ UTRECHT
telefoon (088) 236 7000
e-mail Audit@flynth.nl

kenmerk	behandeld door	datum
661077193/JS/2364	J. Smit RA	21 november 2025

onderwerp
Managementletter 2025

Geachte leden van het college,

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2025 hebben wij in september/oktober de interim-controle voor uw gemeente uitgevoerd. Deze tussentijdse controle is gericht op onderwerpen die van belang zijn voor een goede en betrouwbare jaarverslaggeving. Naar aanleiding van deze interim-controle informeren wij u in deze managementletter over onze belangrijkste bevindingen.

Wij vertrouwen erop met deze rapportage een zinvolle bijdrage te leveren aan het (verder) verbeteren van de interne beheersing van het planning & controle-instrumentarium binnen de gemeente Moerdijk.

In deze managementletter hanteren wij de volgende indeling:
1. Introductie
2. Samenvatting
3. Algeheel beeld interne beheersing
4. Bevindingen interim-controle 2025
5. IT-omgeving
6. Aandachtspunten jaarrekening controle
7. Actuele ontwikkelingen

Wij willen de organisatie bedanken voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Hoogachtend,
Flynth Audit B.V.

Digitaal ondertekend door Jelle Smit

J. Smit RA

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Handelsregister 09063021. www.flynth.nl
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

1. Introductie

Flynth

1. Introductie

In het kader van de door uw gemeente verstrekte opdracht tot de controle van de jaarrekening 2025 brengen wij u verslag uit van onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze interim-controle die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Het doel van de rapportage is u in staat te stellen om maatregelen te nemen, zodat uw interne beheersing kan verbeteren en de betrouwbaarheid van de financiële informatie te borgen en/of te optimaliseren. Wij richten ons bij de interim-controle voornamelijk op de opzet, het bestaan, het stelsel van administratieve organisatie en de maatregelen van de interne beheersing. Tevens hebben wij de reeds uitgevoerde gegevens gerichte werkzaamheden van uw verbijzonderde interne controle (VIC) betrokken in onze werkzaamheden. Op verzoek van de gemeente hebben wij onze adviezen en aanbevelingen in dit document doorlopende genummerd.

Onze interim-controle kijkt niet verder dan de noodzakelijke elementen voor de jaarrekening 2025. Daarbij beoordelen wij voornamelijk de opgenomen maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing binnen de belangrijkste processen, die zijn gericht op het waarborgen van een betrouwbare informatievoorziening zowel binnen uw gemeente als naar buiten toe aan derden.

Wij beseffen ons dat onze managementletter in beginsel positief-kritisch is. Wij rapporteren enkel over de eventuele leemten of mogelijkheden ter verbetering van de financiële en administratieve processen, de administratieve organisatie daarvan en daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing. Wij geven in onze managementletter aan hoe de administratieve organisatie en interne beheersing kan verbeteren. Tevens rapporteren wij over opvallende positieve zaken en ontwikkelingen binnen de organisatie. Wij lichten u graag onze zienswijze op de beheersmaatregelen in relatie tot de aanbevelingen en adviezen toe.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2025 van de gemeente Moerdijk en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw gemeente. De rapportage is beperkt tot de punten die voortvloeien uit onze reguliere werkzaamheden. In onze controleverklaring gaan wij in op de uitgevoerde controlewerkzaamheden met betrekking tot frauderisico's.

Deze managementletter hebben wij op 17 november 2025 besproken met de portefeuillehouder financiën en een ambtelijke afvaardiging.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

2. Samenvatting

Flynth

2. Samenvatting

Algemeen

Wij hebben de organisatie ervaren als een zorgvuldige organisatie, maar onderkennen vanuit het personeelsverloop en krapte van de arbeidsmarkt ook uitdagingen voor de organisatie om doelstellingen tijdig gerealiseerd te krijgen.

De wisselingen in functies zorgen ervoor dat vastlegging van werkzaamheden en een uniforme en duidelijke werkwijze belangrijker wordt zodat werkzaamheden bij personele wisselingen eenvoudiger kunnen worden overgedragen. We constateren dat als documentatie niet juist is gearchiveerd dit kan leiden tot uitdagingen ten aanzien van toereikende onderbouwing bij langlopende projecten in de jaarstukken.

Het zorgvuldig handelen en de frequentie waarmee er afstemming plaatsvindt zorgt er voor dat uw processen een langere doorlooptijd hebben dan strikt noodzakelijk zou zijn.

Tot slot willen we de organisatie complimenten geven voor de stappen die zijn gezet in het opvolgen van de eerder bevindingen en de voortgang in het beschrijven van de processen wat conform planning is gerealiseerd. Afgelopen jaar is één bevinding opgevolgd en twee bevindingen afgesloten.

Aandachtspunten jaarrekeningcontrole

- Conform afspraak worden alle materiële stromen (zowel balans als baten/ lasten) op basis van de auditfile bij de jaarrekening betrokken in de verbijzonderde interne controle. Aandachtspunt hierbij is tijdig nieuwe stromen/ grootboeken te onderkennen alsmede de uitvoering van werkzaamheden n.a.v. de bevindingen in deze managementletter.
- Migratie van de financiële en salarisadministratie.
- Waardering van de grondexploitaties.
- Waardering van de egalisatievoorzieningen.
- Besluitvorming Powerport.

Rechtmatigheidsverantwoording

In 2025 zal de rechtmatigheidsverantwoording van het college aan de raad grotendeels gebaseerd zijn op de werkzaamheden van de verbijzonderde interne controle (VIC) in samenspel met team financiën.

Wij constateren dat de VIC haar werkzaamheden verricht op basis van een intern controleplan. Evenals voorgaand jaar constateren wij dat de VIC voldoende in staat is om te komen tot werkzaamheden om de rechtmatigheid van het handelen van de organisatie te controleren. We nemen wel waar dat de samenwerking intensief is. De VIC kan verder aan toegevoegde waarde winnen door kritisch de procesinrichtingen te betrekken in hun werkzaamheden en adviezen te geven hoe deze inrichting verder kan worden verbeterd. Ten aanzien van de inrichting van de VIC dossiers vragen wij de aandacht om deze navolgbaar te houden zodat wij conform planning onze werkzaamheden kunnen uitvoeren.

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente de benodigde verordeningen heeft aangepast en daarmee een juiste invulling heeft gegeven aan de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV.

Actuele ontwikkelingen

- Moerdijk heeft de aanpassing inzake materialiteit vanuit het BADO juist verwerkt in zijn verordening.
- De nieuwe Europese Network and Information Security richtlijn (NIS2) zal medio 2026 worden omgezet in de nationale Cyberbeveiligingswet en aanvullend verwerkt worden in BIO2.
- Vanuit de EU ontstaat de verplichting om vanaf 2030 gestandaardiseerde facturatie te hanteren.
- Wet toekomst pensioenen zorgt voor de overdracht van de wethouderspensioenen naar pensioenverwerker ABP. Deze overdracht heeft mogelijk financiële impact.
- De Belastingdienst handhaaft de wet DBA sinds 2025. zzp-ers vormen een risico voor eventuele naheffingen en boetes.
- Vanaf 2025 dient een nieuw hoofdstuk opgenomen te worden in de jaarstukken genaamd met “Overige gegevens” waarin onder meer de controleverklaring is opgenomen

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

Flynth

3. Algeheel beeld interne beheersing

Flynth

3. Algeheel beeld interne beheersing

Proces	Status 2025	Status 2024
Financial reporting (P&C Cyclus)	●	●
Memoriaalboekingen	●	●
Inkopen en aanbesteden	▬	▬
Betalingen	▬	▬
Treasury	●	●
Personeel en salarisadministratie	▬	▬
Omgevingsvergunningen	▬	●
Subsidieverstrekkingen	●	●
Verhuur en pachten	●	●
Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)	●	●
Jeugdhulp	▬	●
Uitkeringen	●	●
Grondexploitatie	●	●
Belastingen en heffingen	●	●

Toelichting

Wij hebben in bovenstaand overzicht aangegeven wat de kwaliteit van het primaire proces is. Oranje wil zeggen dat niet alle risico's zichtbaar in het proces worden afgedekt. Dit kan bijvoorbeeld komen doordat een controle onvoldoende zichtbaar is of omdat het een bewuste keuze is om een bepaald risico te accepteren, omdat het bijvoorbeeld te veel inspanning kost om het risico in het proces zelf te mitigeren. Slot- en sluitstuk van de controle van de gemeente is de verbijzonderde interne controle (VIC). De VIC stelt achteraf gegevensgericht vast of transacties op een juiste manier tot stand zijn gekomen en zijn verwerkt in de administratie. Op basis van de huidige informatie hebben wij dan ook geen indicatie dat de bevindingen van invloed hoeven te zijn op het oordeel bij de jaarrekening.

Gemeente Moerdijk beschikt over een verbijzonderde interne controle (VIC) welke gegevensgericht vaststelt dat transacties getrouw en rechtmatig tot stand zijn gekomen. Deze gegevensgerichte aanpak is in lijn met wat wij zien bij andere gemeenten.

Wanneer sprake is van een achteruit gang, van oranje naar rood of groen naar oranje, is sprake van nieuwe bevindingen.

Status agenda	
●	De inrichting van het proces is zodanig dat een (deels)systeem gerichte controle mogelijk is. De systeem gerichte controle is alleen mogelijk wanneer proces opzet is beschreven waardoor sprake is van een uniforme werkwijze, de IT passende maatregelen heeft, toereikende en zichtbare interne beheersing en de VIC de werking heeft vastgesteld.
▬	De inrichting van het proces voldoet gedeeltelijk, maar de risico's die ermee samenhangen, vormen geen directe bedreiging voor de bedrijfsprocessen.
▲	De inrichting van het proces voldoet niet en geeft wezenlijk aanvullende risico's voor de jaarrekeningcontrole.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

3. Algeheel beeld interne beheersing

Het doel van onze jaarrekeningcontrole is het vormen van een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. Aan de jaarrekening liggen processen ten grondslag die we hebben beoordeeld bij de interim-controle. We willen u ook graag informeren over het proces overstijgende beeld dat we hebben verkregen tijdens de uitvoeringen van onze werkzaamheden en de voor u relevante onderwerpen hieruit.

Onderdeel	Toelichting
Risicoanalyse	Wij hebben de organisatie ervaren als een professioneel kritische organisatie. Hiermee bedoelen wij dat is nagedacht over de inrichting van de organisatie alsmede op welke gebieden er stappen gezet worden in de ontwikkeling van de organisatie. Bij de stappen die worden gezet worden er weloverwogen en bewuste keuzes gemaakt. Onderdeel van deze bewuste keuzes is ook om bepaalde risico's te accepteren en te ondervangen met gegevensgerichte werkzaamheden vanuit de verbijzonderde interne controle. U erkent voor de verschillende activiteiten en processen risico's. Dit geeft u de mogelijkheid om maatregelen te nemen om afwijkingen tijdig en adequaat te onderkennen. De bevindingen die wij hebben in deze managementletter dienen te worden gezien als mogelijkheden om de interne beheersing verder aan te scherpen/ te verbeteren. Met een adequate opvolging hoeven de bevindingen geen impact te hebben op de strekking van onze controleverklaring. Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de onvervangbare interne beheersing. Wij voeren geen systeem gerichte controle werkzaamheden uit doordat de uitgevoerde controles niet voldoende zichtbaar zijn en de inrichting van de geautomatiseerde omgeving hiervoor ontoereikend is. Dit betekent dat wij hierdoor niet kunnen steunen op de interne beheersing en wij net als vorig jaar en de verbijzonderde interne controle een gegevensgerichte controle uitvoeren. De gemeente actualiseert jaarlijks de frauderisicoanalyse vanuit de VIC werkzaamheden. Hiermee is de actualisatie van de frauderisicoanalyse geborgd binnen de P&C cyclus. Een volgende stap ten aanzien van de beheersing van frauderisico's is het inbouwen van een verrassingselement in de VIC werkzaamheden en het opstellen van een frauderesponse plan. Fraude kan naast oneigenlijke toe-eigening van activa (bijvoorbeeld diefstal geld maar ook het privé gebruiken van materiaal van de gemeente), zich voordoen als verslaggevingsfrauderisico's (bijvoorbeeld posten bewust salderen om zo betere ratio's te hebben) uit te werken. Op dit moment blijven deze risico's nog onderbelicht in uw analyse. We adviseren (1) u de frauderisico's zo specifiek mogelijk te maken zodat de VIC haar controle hierop kan laten aansluiten. Onderdeel en input voor actualisatie zijn de integriteitsgesprekken die worden gevoerd binnen de organisatie. Wij onderkennen dat deze gesprekken waardevol zijn om als organisatie een breed draagvlak te creëren wat fraude is en welke risico's er spelen. Wij adviseren (2) om de soft controls te benoemen in de frauderisicoanalyse, waaronder het voeren van integriteitsgesprekken.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

3. Algeheel beeld interne beheersing

Onderdeel	Toelichting
Rechtmatigheids-verantwoording & Verbijzonderde Interne controle (VIC)	De gemeente Moerdijk heeft de rechtmatigheids-verantwoording geïmplementeerd. Ook in 2025 zal de rechtmatigheidsverantwoording van het college aan de raad grotendeels gebaseerd zijn op de werkzaamheden van de verbijzonderde interne controle (VIC). Wij constateren dat de VIC haar werkzaamheden verricht op basis van een intern controleplan. De werkzaamheden die in dit plan zijn opgenomen zijn bepaald op basis van een risico inschatting vooraf, waarbij de kaders van de rechtmatigheidsverantwoording een belangrijk aspect zijn. In samenspel met team financiën wordt er voor gezorgd dat de van belang zijnde aspecten voor de rechtmatigheidsverantwoording worden betrokken in de controle. We nemen daarbij waar dat het plan gericht is op stromen/processen, terwijl de verklaring toeziet op posten (balansmutaties, lasten en baten). We adviseren (3) dat het interne controleplan van volgend jaar uitgaat van posten en daarmee de koppeling legt tussen de euro's in de jaarstukken en de stromen/processen. Net als afgelopen jaar dient voor de jaarrekeningcontrole dit inzicht op basis van de auditfile te worden gegeven. We constateren vanuit onze werkzaamheden voor de reperformance van de steekproeven dat wij nieuwe constateringen doen of aanvullende stukken nodig hebben om tot een oordeel te komen. Wij hebben vastgesteld dat de VIC werkzaamheden belegd in de 2e lijn. Het voordeel van deze werkwijze is dat het bijdraagt aan de bewustwording binnen de uw organisatie. Aandachtspunt dat wij hierbij wel onderkennen is dat de VIC deze werkzaamheden kritisch en zichtbaar dient te reviewen ten einde voldoende diepgang en navolgbaarheid van de werkzaamheden te waarborgen. In het auditplan hebben we aandacht gevraagd ten aanzien van de tijdigheid van de door de VIC en team financiën uit te voeren werkzaamheden. We hebben afspraken gemaakt welke VIC werkzaamheden wanneer worden aangeleverd. We hebben afgesproken met u de voortgang te monitoren en afwijkingen van de planning tijdig met ons af te stemmen. Voor de controle 2026 adviseren (4) wij u na te gaan of het mogelijk is de VIC werkzaamheden eerder te starten zodat de werkdruk gelijkmatiger over het jaar verdeeld kan worden. Wij zien de invulling van de rechtmatigheidsverantwoording door de gemeente Moerdijk ook in 2025 met vertrouwen tegemoet.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

3. Algeheel beeld interne beheersing

Onderdeel	Toelichting
Procesbeschrijvingen	De gemeente beschikt inmiddels over de (geactualiseerde) procesbeschrijvingen. De gemeente heeft een plan van aanpak opgesteld, waarbij zij jaarlijks processen actualiseren/ nieuwe processen beschrijven. In dit plan van aanpak is rekening gehouden met een prioritering, waarbij de belangrijkste processen of processen met de meeste wijzigingen als eerst zullen worden geactualiseerd. We hebben vastgesteld dat ten tijde van de interim-controle de actualisatie is afgerond. Bij het beschrijven van de processen worden tevens de risico's in het proces en de onderkende interne beheersingsmaatregelen beschreven. U onderkent per activiteit een risico. De risico's sluiten daarmee niet direct aan op de werkzaamheden in de steekproef. We adviseren (5) u een rode lijn aan te brengen in de werkzaamheden waar u de volgende stappen terug laat komen: 1) Risico's op basis van het proces. 2) Bijstelling van de risico's op basis van de uitgevoerde werkzaamheden om het bestaan van het proces vast te stellen. 3) Onderkennen van beheersingsmaatregelen (conform 6 W's) en indien mogelijk daar de werking van vaststellen. 4) Afdekken van het rest risico middels gegevensgerichte werkzaamheden zoals bijvoorbeeld steekproeven . Wij adviseren (6) om de onderkende beheersingsmaatregelen uit te werken volgens de 6 W's systematiek (wat, waarom, wie, wanneer, waar, welke informatie) zodat de uitwerking een nauwkeurig beeld geeft van de AO/IB. Een vervolgstap is het door de VIC toetsen van de onderkende interne beheersingsmaatregelen in de processen. De voorwaarde is wel dat de rechten binnen de applicatie aansluiten op de inrichting van het proces met een periodieke review. Daarnaast dient de logische toegangsbeveiliging toereikend ingericht te zijn.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

4. Bevindingen interim-controle 2025

Flynth

4. Bevindingen interim-controle

In de hieronder opgenomen tabel geven wij op inzicht in de bevindingen van onze interim-controle 2025.

#	Bevinding	Impact	Risico en aanbeveling
1	*2025 – Inkopen & betalingen* Mutatierechten betaalbatch		**Constatering**: In het autorisatieoverzicht van de BNG Bank kan geen onderscheid gemaakt worden door de gemeente tussen het importeren van de betaalbatch en het wijzigen van de betaalbatch binnen de BNG-omgeving. Het gevolg is dat de medewerker die de batch importeert ook geautoriseerd is om de betaalbatches te wijzigen, door de inrichting vanuit de BNG-bank. Wijzigingen blijven beperkt tot het kunnen verwijderen van een betaling. **Risico**: Bedragen blijven “open” staan in de financiële administratie doordat deze uit de betaalbatch zijn gehaald en deze bedragen komen op een tussenrekening. Kortom vervuiling van de administratie. **Aanbeveling (7)**: Wij adviseren om bij aanpassing van de betaalbatch direct de administratie (tussenrekening) op te schonen zodat de verwijderde betaling conform regulier proces opnieuw wordt aangeboden voor de betaling. **Impact op de jaarrekeningcontrole**: Vaststellen dat er geen betalingen op de tussenrekening staan ultimo boekjaar.
2.	*2025 – Omgevingsvergunningen* Opbrengsten niet actueel		**Constatering**: We constateren dat de opbrengsten voor omgevingsvergunningen over 2025 niet geboekt zijn doordat u de legesverordening gedurende het boekjaar met terugwerkende kracht moest aanpassen. **Risico**: Het niet tijdig verwerken van baten leidt tot een vertekend beeld van de financiële positie en resultaten. Daarnaast bestaat het risico dat baten ten onrechte niet worden verantwoord in het juiste boekjaar / de juiste periode. **Aanbeveling (8)**: Wij adviseren u borging in te richten voor een correcte verordening zodat u in het vervolg het proces rondom het boeken van baten uit omgevingsvergunningen uit te kunnen voeren. Zo heeft u tijdig inzicht in de opbrengsten. De verwachting is dat u de opbrengst boekt zodra de vordering is overgedragen aan BWB. U stemt daarna de ontvangsten af op de overgedragen vorderingen. Dit kan bijvoorbeeld door het instellen van periodieke aansluitingen op administratie met rapportage BWB. **Impact op de jaarrekeningcontrole**: Per balansdatum voert u een gegevensgericht controle uit dat de baten in het kader van omgevingsvergunningen in de juiste periode verantwoord zijn.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

4. Bevindingen interim-controle

In de hieronder opgenomen tabel geven wij op inzicht in de bevindingen van onze interim-controle 2025.

#	Bevinding	Impact	Risico en aanbeveling
3	*2025 – inkopen & betalingen* Rechten betaalomgeving		**Constatering**: We constateren dat de rechten in de bankomgeving van een uitdienst getreden medewerker niet tijdig ingetrokken zijn. **Risico**: Het niet tijdig intrekken van toegangsrechten biedt de mogelijkheid tot ongeautoriseerde toegang tot financiële informatie. **Aanbeveling (9)**: Wij adviseren om een procedure voor uitdienst aan te scherpen, door de rechten van de bankomgeving onderdeel te laten zijn van de procedure toegang tot de digitale werkplek. **Werkzaamheden jaarrekening**: Geen impact want er is geen sprake van betalingsrechten.
4	2025 – *Specifieke uitkeringen en subsidie baten* Overzicht van voorwaarden		**Bevinding**: Uit uw registratie blijkt dat geen totaaloverzicht aanwezig is van de voorwaarden per specifieke uitkering of ontvangen subsidie. **Risico**: Het niet hebben van een totaaloverzicht met voorwaarden leidt tot het risico dat de verantwoording niet voldoet aan de gestelde voorwaarden/ eisen van de uitkering of subsidie. De opgestelde verantwoording kan daardoor onnauwkeurig zijn. Door de personele wisselingen binnen de gemeente neemt dit risico toe. **Aanbeveling (10)**: Wij adviseren om een totaaloverzicht met voorwaarden te maken voor de specifieke uitkeringen en ontvangen subsidies om te borgen dat de verantwoording voldoet aan de gestelde voorwaarden. **Aanvullende werkzaamheden jaarrekening 2025**: De VIC stelt zichtbaar vast dat de verantwoorde opbrengsten in het kader van de specifieke uitkeringen en subsidies aansluit met de geleverde prestatie door de gemeente. Daarnaast stelt uw VIC vast dat de verantwoording consistent is met de SiSa-bijlage (invulwijzer) en voldoet aan de gestelde voorwaarden van de specifieke uitkering/ verkregen subsidie.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

4. Bevindingen interim-controle

In de hieronder opgenomen tabel geven wij op inzicht in de bevindingen van onze interim-controle 2025.

#	Bevinding	Impact	Risico en aanbeveling
5	*2025 – Jeugd* Zelfstandig beschikken tot €22.750		**Constatering**: Jeugdprofessionals binnen de gemeente beschikken over een mandaat om zelfstandig (zorg)voorzieningen tot € 22.750 te verlenen. Tot september 2025 bedragen de lasten van het zelfstandig beschikken € 3,1 miljoen. **Risico**: De gelegenheid tot fraude neemt toe wanneer een jeugdprofessional zelfstandig kan beschikken. Daarnaast neemt het risico op structurele tekortkomingen in de dossiervorming of onrechtmatig handelen toe door gebrek van controle door tweede medewerker. **Aanbeveling (11)**: Wij adviseren u om het 4-ogen principe integraal toe te passen of anders de grens van € 22.750 te verlagen zodat het totale risico wordt verkleind. **Werkzaamheden jaarrekening:** U voert vanuit de VIC een separate deelwaarneming uit op lasten bij voorzieningen < € 22.750 van Jeugdhulp ten opzichte van de jeugdhulplasten > € 22.750. De selectie voor de voorzieningen < € 22.750 wordt uitgevoerd met een verhoogd risico ten opzichte van het risico dat u regulier onderkent.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

Bevindingen uit voorgaande controles

In de hieronder opgenomen tabel geven wij op het niveau van de individuele bevindingen uit voorgaande controles inzicht in de opvolging in boekjaar 2025.

#	Bevinding	Impact	Stand van zaken follow-up en conclusie
1.	*2023 – Betalingen* Geen zichtbare controle op SHA-code		**Risico:** De SHA-code is een controletotaal getal van een betaalbestand. Wanneer deze code van het goedgekeurde betaalbestand gelijk is aan de SHA-code van het daadwerkelijk ingelezen bestand in de bankapplicatie, is gecontroleerd dat er geen wijzigingen hebben plaatsgevonden tussen goedkeuring en betaling. De controle op deze aansluiting is echter niet zichtbaar en daarmee niet zeker vastgesteld dat er geen wijziging heeft plaatsgevonden. **Aanbeveling (12):** Het advies om de interne controle op de SHA-code (controlegetal betaallijst) aan te scherpen door deze zichtbaar vast te leggen. **Status 2025:** Om te komen tot een zichtbare én automatische controle van de SHA-code heeft de gemeente gekozen voor de implementatie van Safespend in 2025. Dit vereist een upgrade van de financiële applicatie Financials. De implementatie vindt naar verwachting in Q1 of Q2 2026 plaats. Na implementatie van Safespend zal de gemeente nagaan in hoeverre de risico's binnen het betalingsproces tot een aanvaardbaar niveau zijn teruggebracht. **Werkzaamheden jaarrekening:** Conform het IC-plan zal een steekproef plaatsvinden op de betalingen waarbij wordt vastgesteld dat betalingen rechtmatig hebben plaatsgevonden (juiste bankrekeningnummer en juiste bedrag).
2.	*2023 - Subsidies* Subsidievaststellingstermijn is overschreden		**Risico**: Vaststellingsbesluiten vinden niet binnen de termijn conform de subsidieverordening plaats. **Aanbeveling (13)**: Wij onderschrijven de aanbeveling van de VIC en we adviseren u toe te zien op de naleving hiervan. **Status 2025:** Het college heeft op 11 juni 2024 het plan van aanpak vastgesteld met acht deelprojecten. De organisatie heeft de processtappen uitgewerkt sinds de constatering in 2023. De organisatie voert momenteel de analyse uit waar de knelpunten in het proces zitten en hoe de knelpunten weggenomen worden in een verbeterde opzet van het proces. Wij hebben vanuit de VIC nog geen vaststellingen van subsidies ontvangen derhalve hebben wij dit nog niet kunnen betrekken in onze werkzaamheden. **Werkzaamheden jaarrekening:** Conform het IC-plan zal een steekproef plaatsvinden op de vaststellingen waarbij gecontroleerd wordt of voldaan is aan de eisen in de verordening.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

Bevindingen uit voorgaande controles

#	Bevinding	Impact	Stand van zaken follow-up en conclusie
3.	*2024 - WMO* Toetsen van afgegeven beschikking voldoet niet aan 4-ogenprincipe		**Risico:** Ter voorkoming van een onterechte/onrechtmatige toekenning van een voorziening, vindt bij het toekennen een inhoudelijke beoordeling plaats door een terzake deskundige consulent, die uiteindelijk besluit tot de beschikking. Ter waarborg van een terechte toekenning is een 4-ogenprincipe in het proces opgenomen. De gemeente Moerdijk heeft gekozen voor een sluitende aanpak waarbij door de 1e lijn achteraf het 4-ogenprincipe wordt vastgesteld middels een steekproef van 5% (en bij bevindingen opschalend naar 10%). Wij vernamen dat een controle vooraf op de beschikkingen door een 2e consulent niet haalbaar en te kostbaar is. Wat mogelijk wel haalbaar is, is de controle vooraf door een teammanager. Een dergelijke controle is naar verwachting minder inhoudelijk / diepgaand, maar kan wel voor alle toekenningen worden toegepast. **Status 2025:** De gemeente heeft het risico dat volgt uit de constatering geaccepteerd en zal hier geen verdere opvolging aangeven. Om een status quo te voorkomen hebben wij de bevinding als opgevolgd aangemerkt. De VIC zal de aanvullende werkzaamheden blijven uitvoeren om de rechtmatigheid vast te stellen. **Werkzaamheden jaarrekening:** Voor de populatie waarbij de beschikking geen 4-ogenprincipe is gehanteerd wordt een steekproef met een hoger risico uitgevoerd. Hierbij wordt zichtbaar vastgesteld dat de toekenning rechtmatig is verstrekt.
4.	*Applicatiebeheer* 2020		**Bevinding:** Actualisatie procedure “Toegangsverlening Informatiesystemen”. **Status 2025: Deels opgevolgd** Het beleid IB samenwerking oplevering is eind Q3 2025 goedgekeurd. En vanuit hier zullen procedures per (kern)applicatie i.s.m. functioneel beheerder worden opgesteld. **Werkzaamheden jaarrekening:** Geen impact op de jaarrekeningcontrole.
5.	*2020 – Inkoop & betaling* Verantwoordelijkheid		**Bevinding**: De gezamenlijke verantwoordelijkheid tot uitdrukking brengen in een gezamenlijke sturing door middel van een periodieke agendering (juni en december) van de inrichting en uitvoering van het inkoop- en betaalproces op basis van informatie aangeleverd door het team FJI. **Status 2025**: Niet opgevolgd Door wisselingen in personele bezetting is dit nog niet opgevolgd. **Werkzaamheden Jaarrekening**: Geen impact op de jaarrekeningcontrole.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

Bevindingen uit voorgaande controles

#	Bevinding	Impact	Stand van zaken follow-up en conclusie
8.	*Salarissen* 2020		**Bevinding:** Richt het salarisproces zo in dat mutaties van salarissen na aanbieding voor controle niet ongegrond/ongeoorloofd kunnen worden doorgevoerd. **Status 2025:** In 2025 heeft er een aanbesteding plaatsgevonden van een nieuw salarissysteem welke in 2026 wordt geïmplementeerd. Hierbij zal worden vastgesteld of de opvolging technisch mogelijk is. Let hierbij op dat de oude salarisadministratie minimaal 5 jaar bewaard moet worden i.v.m. de archiefwet. **Werkzaamheden jaarrekening:** Conform het IC-plan zal een steekproef plaatsvinden op salarismutaties om vast te stellen dat er geen ongegronde of ongeoorloofde betalingen hebben plaatsgevonden.
9.	*Financiële administratie* 2020		**Bevinding:** Breng alle relevante processen in kaart o.b.v. financiële stromen zoals verwerkt in de financiële administratie en voer een risicoanalyse op basis van alle financiële stromen. **Status 2025:** Tijdens het samenstellen van de jaarstukken zijn de stromen in beeld gebracht a.d.h.v. de auditfile 2024 door Flynth. In de planning- en controlcyclus wordt het instrument gebruikt en verder geoptimaliseerd voor de werkzaamheden van de VIC. In 2025 zal een verdere borging worden gerealiseerd om tijdens de interim- en de jaarrekeningcontrole op de auditfile te kunnen steunen. **Werkzaamheden jaarrekening:** Geen, de bevinding is passend opgevolgd

Introductie

Samenvatting

Algeheel beeld interne beheersing

Bevindingen interim-controle

IT-omgeving

Aandachtspunten jaarrekening controle

Actuele ontwikkelingen

Bevindingen uit voorgaande controles

#	Bevinding	Impact	Risico en aanbeveling
10.	*WMO prestatielevering*		**Constatering**: Op basis van de uitgevoerde lijncontrole hebben wij vastgesteld dat de vastlegging van de prestatielevering op punten kan worden aangescherpt. **Risico**: Werkzaamheden zijn onvoldoende vastgelegd waardoor achteraf niet voldoende zekerheid wordt verkregen op basis van de uitgevoerde werkzaamheden wat kan leiden tot een onzekerheid over de prestatielevering. **Status 2025:** De gemeente heeft het risico dat volgt uit de constatering geaccepteerd en zal hier geen verdere opvolging aangeven. Om een status quo te voorkomen hebben wij de bevinding als opgevolgd aangemerkt. De VIC zal de aanvullende werkzaamheden blijven uitvoeren om de rechtmatigheid vast te stellen. **Aanvullende werkzaamheden jaarrekening 2025**: De gemeente heeft een “sluitende” controleaanpak voor het vaststellen van de prestatielevering. Dit is reeds onderdeel van de jaarrekeningcontrole.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

Bevindingen uit voorgaande controles

Bevinding	Impact	Stand van zaken follow-up en conclusie
Hoog		Bevinding is van groot belang voor de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing, waarbij een risico aanwezig is dat hierdoor de jaarrekening een afwijking van materieel belang kan bevatten of de organisatie kwetsbaar is voor fraude.
Midden		Bevinding is van belang voor de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing, waarbij een risico aanwezig is dat hierdoor de jaarrekening een afwijking van materieel belang kan bevatten.
Laag		De opzet en het bestaan van de administratieve organisatie en interne beheersing is op orde. Met opvolging van deze bevinding kan de kwaliteit van de AO/IB nog verder worden vergroot en kunnen efficiencyslagen worden behaald.
Afgerond		De bevinding is afgerond.

Introductie

Samenvatting

Algeheel beeld interne beheersing

Bevindingen interim-controle

IT-omgeving

Aandachtspunten jaarrekening controle

Actuele ontwikkelingen

5. IT-omgeving

Flynth

5. IT-omgeving

Tijdens de uitvoering van de interim-controle hebben wij een oordeel gevormd over de beheersing van de IT-omgeving in relatie tot de jaarrekening. Onze beoordeling richt zich op de opzet en deels het bestaan van algemene IT-beheersingsmaatregelen. Onze werkzaamheden bestonden uit interviews met betrokkenen, het boordelen van documenten en observaties ter plaatse. Wij hebben de samenwerking als zeer constructief en effectief ervaren.

Portfolio aanpak ingevoerd voor projecten met andere gemeenten in het samenwerkingsverband
De gemeente werkt intensief samen met de andere gemeenten binnen het regionale samenwerkingsverband. Het informatiebeleidsplan en het uitvoeringsprogramma zijn op elkaar afgestemd, waardoor meer samenhang ontstaat in beleid, prioriteiten en uitvoering. Deze gezamenlijke portfolio aanpak leidt tot efficiënter gebruik van kennis en middelen, een sterker strategisch kader en een toekomstbestendiger inrichting van de informatievoorziening.

Tegelijkertijd bevindt de samenwerking zich nog in een lerende fase. Verschillen in volwassenheid, tempo en prioritering tussen de deelnemende gemeenten maken het soms lastig om gezamenlijke plannen volledig synchroon uit te voeren. Dit vraagt om blijvende afstemming en duidelijke governance op regionale besluitvorming, zodat verantwoordelijkheden, mandaten en verwachtingen helder zijn belegd.

Beleidskaders zijn volwassen; institutionalisering en naleving nog een uitdaging
De gemeente laat zien sterk te zijn in het ontwikkelen van beleid. Beleidsvorming vindt plaats op een gestructureerde en doordachte wijze, waarbij self-assessments worden ingezet om de voortgang en effectiviteit van beheersmaatregelen te beoordelen. De organisatie beschikt over een praktische en resultaatgerichte houding en toont bereidheid om verbeteringen daadwerkelijk door te voeren.

Wat nog versterkt kan worden, is de institutionalisering van beleid in de staande organisatie. De vertaling van beleidsstukken naar dagelijkse praktijk en uitvoering blijft soms achter, waardoor niet altijd duidelijk is hoe beleid concreet wordt geborgd in processen, verantwoordelijkheden en beheeractiviteiten. Het voornemen om een Information Security Officer (ISO) aan te stellen is een belangrijke stap om hierin meer structurele borging te realiseren op het gebied van informatiebeveiliging en IT risicomanagement.

Wij adviseren (14) de gemeente om aan het goedkeuringsproces van nieuw of herzien beleid een gedetailleerde gap-analyse ten opzichte van de huidige organisatie toe te voegen. Vraag bij het goedkeuren van het beleid de directie om expliciet commitment voor het oplossen van de geïdentificeerde gaps of, waar dat (tijdelijk) niet mogelijk is, voor formele risico-acceptatie. Richt daarnaast een proces in voor monitoring en periodieke rapportage over de voortgang van verbeteracties en over (tijdelijk) geaccepteerde risico's.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

5. IT-omgeving

Voor de jaarrekeningcontrole relevante wijzigingen in het applicatielandschap
Wij zijn geïnformeerd over de vervanging van ADP voor Youforce en de migratie van de on-premise variant van Unit4 Financials naar de SaaS-oplossing. Beide trajecten hebben wij met betrokkenen besproken. Hierbij hebben we geconstateerd dat de gemeente een verschillende aanpak hanteert voor beide trajecten, mede veroorzaakt door een verschil in omvang en impact van het project. Wij hebben een aantal sterke punten en aandachtspunten geconstateerd die wij hieronder graag met u delen. Aanvullende werkzaamheden zoals financiële aansluitingen vinden in overleg met u plaats tijdens de eindejaarscontrole. We vragen hiervoor ook uw aandacht in het hoofdstuk ‘aandachtspunten jaarrekening controle’.

Sterke punten
- De verdeling van activiteiten over streams (werkgroepen) met ieder een eigen streamlead binnen de Youforce projectorganisatie.
- Formele acceptatiecriteria voor go-live waarbij een go gegeven moet worden vanuit de verschillende streams.
- Betrokkenheid van Concern Control met aandacht voor betrouwbaarheid (nauwkeurigheid, volledigheid en tijdigheid) van de migratie en volwassenheid van de projectorganisatie.
- De inzet van externe specialisten om de projectorganisatie aan te vullen met de benodigde kennis, ervaring en vaardigheden.

Aandachtspunten
- In de projectdocumentatie voor Youforce zien wij aandacht voor risicobeheersing en waarborgen voor een juiste en volledige migratie van data. Wij zien ruimte voor verbetering in het specifiek maken van risico’s voor gemeente Moerdijk. Risico’s die nu zijn geadresseerd zijn vooral algemene risico’s die zich vaak manifesteren tijdens grotere implementaties.
- Wij hebben begrepen dat stamgegevens van medewerkers al gemigreerd zijn naar Youforce en nu op twee omgevingen aanwezig zijn. Voor het schaduwdraaien tot aan de volledige go-live hebben wij geen specifieke documentatie ontvangen waarin is beschreven hoe hiermee omgegaan wordt en welke validaties gedaan worden op nauwkeurigheid en volledigheid.
- Ten aanzien van de verSaaSing van Unit4 is onze observatie dat de werkwijze vooral praktisch van aard is met een beperkte mate van formalisatie. Aangezien de complexiteit relatief beperkt is en de migratie door Unit4 bij veel klanten is en wordt uitgevoerd is onze inschatting dat dit niet direct leidt tot grote risico’s. Echter, aangezien het om een kernapplicatie van de gemeente gaat zouden wij een meer formeel ingerichte projectaanpak en projectorganisatie gerechtvaardigd vinden.

De detailbevindingen naar aanleiding van onze IT-werkzaamheden hebben wij opgenomen in de volgende slides.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

IT-omgeving – detailbevindingen huidig jaar

#	Bevinding	Impact	Bevindingen 2025
1	Wijzigings-beheer		We hebben geconstateerd dat het wijzigingsbeheerproces ten aanzien van SaaS applicaties waarbij de gemeente zelf het functioneel beheer uitvoert, nog niet is vastgelegd. Hierdoor is er geen uniforme procedure waarin wordt beschreven hoe wijzigingen, waaronder nieuwe releases, worden getest, beoordeeld en goedgekeurd. Wij adviseren (15) u om het wijzigingsproces verder te formaliseren voor de alle SaaS applicaties die onder eigen beheer vallen. Hierbij kan gedifferentieerd worden in de mate van testen en vastlegging tussen minor- en major releases. We hebben begrepen dat hier een aanzet tot is gedaan voor de applicatie iBurgerzaken, dit is stap in de goede richting en ons advies is dan ook om dit door te trekken naar andere kernapplicaties.
2	Leveranciers-management		We hebben geconstateerd dat de gemeente stappen heeft gezet in het verbeteren van de grip op kritieke leveranciers. Zo hebben we begrepen dat er met terugwerkende kracht SLA's worden opgesteld voor alle leveranciers en dat de intentie is om periodiek over te voeren over kwaliteit en dienstverlening. We hebben geconstateerd dat er nog geen gestandaardiseerde leveranciersmanagementprocedures zijn. Ook ontbreken er procedures omtrent het jaarlijks opvragen en beoordelen van Assurance verklaringen. Gezien de grote hoeveelheid verSaaSing binnen de gemeente achten wij dit essentieel voor het in kaart brengen en beheersen van uitbestede risico's. Wij adviseren (16) u om het leveranciersmanagement te formaliseren en een standaard procedure op te stellen. Daarnaast adviseren (17) wij u een proces in te richten voor het opvragen en beoordelen van Assurance verklaringen.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

IT-omgeving – detailbevindingen voorgaande jaren

#	Bevinding	Impact	Bevindingen voorgaande jaren
1	Risicoanalyse digitale weerbaarheid		Op dit moment vindt nog geen periodieke risicoanalyse plaats. Als gevolg hiervan bestaat het risico dat het informatiebeveiligingsbeleid en beheersingsmaatregelen na verloop van tijd of na significante wijzigingen in de organisatie niet meer passend, adequaat en doeltreffend is. We adviseren (18) u om deze analyse periodiek uit te voeren zodat de door jullie ingevoerde informatiebeleid actueel blijft. **Update 2025** Aan deze aanbeveling wordt in regionaal verband met ingang van 2026 invulling gegeven. De eerste risicoanalyse wordt in het eerste kwartaal 2026 uitgevoerd. Het opstellen van een risicoanalyse op regionaal verband kan ertoe leiden dat niet voldoende wordt ingegaan op specifieke risico's van de gemeente. Van belang bij het hanteren van deze risicoanalyse is dat wordt beoordeeld of naast de hierin onderkende (centrale) risico's, aanvullende risico's voor de gemeente Moerdijk onderkend kunnen worden. Daarnaast adviseren (19) wij u aan periodiek, risico gebaseerd en planmatig de effectiviteit van getroffen beveiligingsmaatregelen te toetsen middels dreigingsgestuurde penetratietesten en kwetsbaarhedenscans.
2	Logische toegangsbeveiliging – formalisatie autorisatiebeheer		We hebben diverse uitzonderingen geconstateerd ten aanzien van autorisatiebeheer op de applicaties in scope van de jaarrekeningcontrole. Als gevolg hiervan loopt de gemeente een verhoogd risico op ongeautoriseerde toegang tot deze applicaties en onderliggende data. De uitzonderingen betreffen: <u>Autorisatiematrices</u> Er zijn geen door het management goedgekeurde autorisatiematrices. Hierdoor is onduidelijk of toegewezen autorisaties in lijn zijn met het beleid. Het ontbreken van een autorisatiematrix verlaagt tevens de efficiëntie en effectiviteit van een periodieke review op toegewezen autorisaties. Wij adviseren (20) u om autorisatiematrices op te stellen voor kritische systemen en hierbij extra aandacht te besteden aan accounts met uitgebreide rechten, generieke accounts en niet toegestane combinaties van toegangsrechten (functiescheiding). <u>Periodieke review</u> Er vindt geen zichtbare periodieke review plaats op uitgegeven toegangsrechten. Hierdoor loopt u een verhoogd risico op ongeautoriseerde toegang. Bijvoorbeeld doordat mutaties in het personeelsbestand niet (tijdig) zijn doorgevoerd of doordat verkeerde autorisaties zijn uitgegeven.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

IT-omgeving – detailbevindingen voorgaande jaren

#	Bevinding	Impact	Bevindingen voorgaande jaren
2	Logische toegangsbeveiliging – formalisatie autorisatiebeheer (vervolg)		Wij adviseren (21) u om risico gebaseerd frequenties te bepalen voor het periodiek reviewen van toegangsrechten en hiervoor een vast format te gebruiken om consistentie en kwaliteit te waarborgen. <u>Richtlijnen voor beheer van accounts met uitgebreide rechten</u> Wij constateren dat er geen specifieke maatregelen zijn geïmplementeerd voor het beheer van accounts met uitgebreide rechten (super users). Hierdoor loopt de organisatie het risico dat oneigenlijk gebruik van sterke rechten onopgemerkt blijven. Wij adviseren (22) u om specifieke procedures/richtlijnen op te stellen voor het beheer van accounts met sterke rechten (superusers). **Update 2025** We hebben vernomen dat het toegangsbeleid recent is goedgekeurd door de directie. Een vervolgstap is de implementatie en uitvoering in de gebruikersorganisatie. Dit staat gepland voor Q1 van 2026.
5	Continuïteit – back-up & restore		Er vinden tests plaats op het gebied van back-up en recovery. Deze testen vinden eens per jaar plaats onder coördinatie van ICT WBW. Periodieke restore is onderdeel van het regionaal Incident Response & Recovery beleid, maar gebeuren momenteel nog niet. Dit beleid wordt naar verwachting medio 2026 opgeleverd. We hebben begrepen dat de scope van de back-up services van ICT WBW verschilt met de gewenste scope van de gemeente Moerdijk. We adviseren (23) u inzichtelijk te krijgen of deze onderdelen wel worden meegenomen in uw eigen back-up. We hebben begrepen dat er geen restoretests worden uitgevoerd op de eigen back-up oplossing en adviseren (24) dan ook om dit wel te doen om de effectieve werking van dit back-upproces te testen.
6	Continuïteit – disaster recovery		We hebben geconstateerd dat er geen crisisplan opgesteld is om de impact van cyberincidenten te beperken en het incident uiteindelijk te verhelpen. Hierdoor ontstaat het risico dat de informatiesystemen onvoldoende beschermd zijn tegen malware (bijv. virussen, worms, spyware, spam), Hacking, enz. We adviseren (25) u om een crisisplan op te stellen. **Update 2025** We hebben geconstateerd dat de gemeente is begonnen met het opstellen van een crisisplan, deze wordt gefaseerd ontwikkeld beginnend met een cyber incident response plan. Daarnaast wordt in regionaal verband een crisisorganisatie opgericht specifiek bedoeld voor het optreden bij IT-calamiteiten.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

IT-omgeving – detailbevindingen voorgaande jaren

#	Bevinding	Impact	Bevindingen voorgaande jaren
8	Project management – uniforme werkwijze		Binnen de gemeente ontbreekt een portfoliomanagementsysteem of een standaard werkwijze voor de lopende projecten. Er is wel een overzicht van de lopende projecten, maar centrale monitoring hierop ontbreekt. Hierdoor loopt de gemeente het risico op het missen van belangrijke kwaliteitswaarborgen, signalen rondom prioritering of knelpunten. In de praktijk komt het voor dat projecten niet altijd (tijdig) terechtkomen bij de betrokkenen binnen de gemeente, waardoor andere beslissingen worden genomen dan wanneer alle betrokkenen wel op voorhand meegenomen zouden zijn. Wij adviseren (26) u een gestandaardiseerde werkwijze op te stellen voor project- en portfoliomanagement, waarbij dezelfde verantwoordelijke personen betrokken zijn bij de monitoring en besluitvorming. **Update 2025** Binnen het samenwerkingsverband zijn stappen gezet op het gebied van portfoliomanagement en het waarborgen van de voortgang van projecten. Echter zijn de verbeteringen binnen de eigen organisatie nog beperkt en blijft het advies staan.

Introductie

Samenvatting

Algeheel beeld interne beheersing

Bevindingen interim-controle

IT-omgeving

Aandachtspunten jaarrekening controle

Actuele ontwikkelingen

6. Aandachtspunten jaarrekeningcontrole 2025

Flynth

6. Aandachtspunten jaarrekeningcontrole

De constateringen uit onze interim-controle en externe ontwikkelingen hebben impact op uw activiteiten, uw jaarrekening 2025 en onze controle hiervan. Graag willen we uw aandacht hiervoor vragen om bij het opstellen van de jaarrekening 2025.

Aandachtspunt	Toelichting
Planning jaarrekening-controle 2025	De controlewerkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening 2025 verwachten wij uit te voeren in mei 2026. Aanvullend zijn er afspraken gemaakt om werkzaamheden naar voren te halen alsmede vraagstukken vanuit de organisatie af te stemmen zodra deze zich voordoen. Ten aanzien van het afstemmen van vraagstukken geldt dat de gemeente de casus/ vraagstuk eerst zelf voldoende moet hebben uitgewerkt. Onder het voldoende uitwerken verstaan wij tenminste beschrijving van de situatie, uitwerken theoretisch kader, opnemen van onderbouwde uitwerking/ voorgestelde verwerkingswijze. Het naar voren halen van werkzaamheden is van belang om zo deadlines te halen alsmede vroegtijdig bijzonderheden/ bevindingen te kunnen constateren.
Aandachtspunten opstellen jaarstukken	Gedurende het opstellen van de jaarstukken vragen wij de aandacht van de organisatie voor: • De organisatie doet alvorens de gevraagde controle informatie op te leveren een kwaliteitscheck uitvoert op volledigheid alsmede navolgbaarheid van de aan te leveren informatie. • Onderdeel van de kwaliteitscheck is de checklist BBV 2025 die wij met de organisatie zullen delen. • Er is sprake van 1 integraal document waarin zowel het jaarverslag (programma's en paragrafen) als de jaarrekening is opgenomen. • Het is van belang dat op basis van de 'mapping' uit de financiële administratie door de VIC wordt geëvalueerd of alle financiële stromen met controlewerkzaamheden zijn afgedekt. U doet dat door vast te stellen dat alle grootboekrekeningen en kostenplaatsen zijn betrokken. Verder stelt u vast dat geen verschuiving in de aard van transacties in de mapping heeft plaats gevonden ten opzichte van vorig jaar om de nauwkeurigheid te waarborgen. • Op basis van de werkelijke omvang van de financiële stromen dient de VIC te evalueren of voldoende dekking is behaald op deze stromen. • De rechtmatigheidsverantwoording dient afdoende onderbouwd te zijn. • Tijdig inzicht te hebben in de resultaten van de verbonden partijen zodat deze aan het juiste (jaar waarin ze zijn ontstaan) boekjaar worden toegerekend.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

6. Aandachtspunten jaarrekeningcontrole

Aandachtspunt	Toelichting
Grondexploitaties	De gemeente heeft meerdere grondexploitaties lopen en in 2025 een nieuwe grondexploitatie (Markvelden) geopend. Bij de jaarrekeningcontrole 2024 hebben wij veel bevindingen en correcties gehad naar aanleiding van de controle van de grondexploitaties. In dit kader hebben wij tijdens de interim-controle, voor zover mogelijk, de geactualiseerde exploitatieopzetten alsmede de nieuwe grondexploitatieberekening betrokken in onze werkzaamheden. Wij hebben hierbij geconstateerd dat veel van onze opmerkingen zijn opgevolgd. Ten aanzien van de actualisatie ten behoeve van de jaarrekening is het van belang dit te doen rekening houdend met onze bevindingen uit voorgaande controles. Belangrijkste aandachtspunten zijn: • Onderbouwing van de nog te realiseren kosten/ opbrengsten. Dit kan op basis van onderzoeken/ rapportages van externe deskundigen, realisatie uit voorgaande jaren en uitgevoerde aanbestedingen. • Geen posten onvoorzien en/of opslagen op te nemen in de berekeningen. • Toerekening van kosten conform het PPT (proportionaliteit, profijt en causaliteit-criteria) beginsel toereikend te onderbouwen. • Naleving van de bepalingen zoals opgenomen in de notitie grondbeleid van de Commissie BBV.
Powerport	De gemeente is een ver gevorderd stadium rondom de besluitvorming Powerport. Dit is een groot en omvang project wat naast maatschappelijke impact ook financiële impact kan hebben. Indien de besluitvorming in 2025 plaatsvindt is het van belang dat de gemeente vaststelt op welke wijze de besluitvorming in de jaarrekening 2025 verwerkt dient te worden.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

6. Aandachtspunten jaarrekeningcontrole

Aandachtspunt	Toelichting
WNT format 2025	Voor de openbaarmaking van de WNT-gegevens publiceert het ministerie van BZK jaarlijks een verantwoordingsmodel WNT. Het verantwoordingsmodel voor de openbaarmaking van de WNT-gegevens over kalenderjaar 2025 is inmiddels gepubliceerd en benaderbaar via de bijgevoegde link. *Wij gaan er vanuit dat u kennisneemt van het geactualiseerde WNT-verantwoordingsmodel en de verantwoording in de jaarrekening 2025 hier letterlijk op te baseren.*
SiSa-verantwoording	Het nieuwe kabinet wil het aantal specifieke uitkeringen terugdringen, echter vooralsnog blijft er sprake van veel SiSa-regelingen met een toenemende complexiteit. U heeft daarbij aangegeven dat een medewerker met kennis van de meerderheid van de regelingen uitdienst is gegaan. De verwachting is dat een vervangende medewerker een langere doorlooptijd nodig heeft om de verantwoordingen op te stellen en meer ondersteuning nodig heeft om tot de nauwkeurige SiSa-verantwoording te komen. We adviseren (27) u daarom eerder te starten met het verzamelen van de informatie en het proces strakker te beheersen. Wij gaan er verder vanuit dat u tijdig met de voorbereidingen start, bijvoorbeeld door het monitoren van de nauwkeurigheid en volledigheid van de beschikkingen in de te verantwoorden regelingen (link), verzamelen van de onderliggende gegevens, doornemen van de invulwijzer zodra deze beschikbaar is en tijdig afstemming te zoeken met uw controleteam van Flynth bij onduidelijkheden.
Voorziening egalisatie kosten	In de jaarrekening zijn verschillende voorzieningen opgenomen voor de egalisatie van kosten. Aan deze voorzieningen ligt een door de raad vastgestelde beheerplan ten grondslag. In het beheerplan is voor in ieder geval het onderhoud van gebouwen klein onderhoud opgenomen. Kosten van klein onderhoud mogen (conform de notitie MVA) niet ten laste van een voorziening onderhoud gebracht. Aan deze voorzieningen (art 44 lid 1c) mogen alleen lasten groot onderhoud worden onttrokken. Voor de jaarrekening 2025 dient een analyse te worden gemaakt van het beheerplan en dient te worden vastgesteld wat de omvang is van het klein onderhoud dat in het beheerplan is opgenomen. De voorziening (in feite de dotatie) dient op basis van deze omvang van klein onderhoud te worden aangepast. Tevens dient er een analyse te worden gemaakt van de afwijkingen tussen het saldo van de voorziening en het saldo volgens het beheerplan. Hiermee dient de gemeente aan te tonen dat er voldoende onderbouwing ten grondslag ligt aan de voorziening alsmede dat er op een juiste wijze uitvoering is gegeven aan de besluitvorming van de raad.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

6. Aandachtspunten jaarrekeningcontrole

Aandachtspunt	Toelichting
Migratie van salarisadministratie	De migratie van de salarisadministratie brengt de nodige risico's met zich mee. Het is essentieel dat de gemeente de continuïteit van de loonbetalingen borgt. Hierbij dienen er geen verstoringen plaats te vinden in eventuele betalingen van medewerkers of CAO wijzigingen. Verder dienen de gegevens makkelijk opvraagbaar te zijn gedurende de jaarrekeningcontrole (naast de verplichtte archieftermijn). Verder dient de migratie nauwkeurig gedocumenteerd te worden waarbij er tevens een logging beschikbaar is. De migratie zal van uw organisatie en van ons als controlerend accountant een extra inzet vragen voor het boekjaar 2025. De afstemming van onze aanvullende inzet stemmen we af met de ambtelijke organisatie.
Migratie van financiële administratie	De migratie van de financiële administratie brengt de nodige risico's met zich mee. Het is essentieel dat de gemeente de continuïteit van de dienstverlening borgt. Hierbij is het belangrijk dat de gemeente tot en met de jaarrekeningcontrole de gevraagde informatie eenvoudig uit het systeem kan halen (naast de verplichtte archieftermijn). Verder dient de migratie nauwkeurig gedocumenteerd te worden waarbij er tevens een logging beschikbaar is. De migratie zal van uw organisatie en van ons als controlerend accountant een extra inzet vragen voor het boekjaar 2025. De afstemming van onze aanvullende inzet stemmen we af met de ambtelijke organisatie.
Prestatielevering Sociaal Domein	U maakt gebruik van de sluitende aanpak om de levering van zorg vast te stellen voor uw inwoners. De aanpak steunt niet op productieverantwoordingen zoals andere gemeente gebruiken. Om uw werkzaamheden inzichtelijk te maken hanteert u een toelichtend memorandum (ook wel position paper genoemd). Wij onderkennen vanuit het memorandum van vorig jaar de volgende aandachtspunten: • U niet voor alle soorten Jeugdhulp de prestatielevering vast mag/kan stellen is. Het contact met client is beperkt door beschermd wonen, vanuit de rechter of een andere wetgeving waardoor de gemeente geen contact mag opnemen met het kind. Het gaat in deze gevallen om de voorzieningen LTA, JB/JR, gesloten jeugdhulp en garantiezorg voorzieningen vanuit vorig jaar. We verwachten hier geen wijziging in ten opzichte van voorgaand jaar • Het is niet doelmatig geacht door u om in het proces de prestatielevering van alle zorg vast te leggen en voor een aantal stromen hanteert u een steekproef. Het gaat daarbij over omvangrijke stroom voorzieningen, zoals huishoudelijk hulp, met een looptijd langer dan één jaar. De aandachtspunten die volgen doordat u niet in staat bent de prestatie vast te stellen of geen integrale interne beheersing hierop heeft leidde vorig jaar niet tot een materiële omvang. We vragen u te monitoren voor het nieuwe boekjaar dat de omvang niet toeneemt. Om de monitoring zichtbaar te maken vragen we u a) de aansluiting tussen exploitatie en position paper vast te leggen, b) de uitsplitsing naar van totale last naar de voorzieningen op te nemen in de aansluiting en c) te overwegen waarom de transacties in de benoemde populaties niet leiden tot een rapportage waarde onduidelijkheid d) vast te stellen of de productieverantwoordingen van de zorginstellingen voldoende zekerheid geven.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

7. Actuele ontwikkelingen

Flynth

Belangrijke ontwikkelingen

Realisatiestimulans
Het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) heeft een Realisatiestimulans geïntroduceerd. De Realisatiestimulans is een generieke regeling met weinig administratieve lasten om de woningbouw in heel Nederland een impuls te geven. Gemeenten kunnen vanaf 2026 een bijdrage van € 7.000 ontvangen per betaalbare woning waarvan de bouw het jaar daarvoor (2025) is gestart. Daarop kunnen voor sommige woningen nog opslagen (extra ondersteuning) komen.

Gemeenten kunnen betaalbare woningen waarvan de bouw dit jaar start vanaf het voorjaar van 2026 registreren. Zij ontvangen de bijdragen in het najaar van 2026. De minister informeert gemeenten later dit jaar over de registratie van de woningen. De laatste bijdragen van de Realisatiestimulans worden verstrekt in 2030, voor betaalbare woningen waarvan de bouw in 2029 is gestart. Hiervoor is circa € 2,5 miljard beschikbaar tot en met 2030.

Extra ondersteuning is er voor specifieke bouwopgaven die hogere kosten, en daardoor een hogere onrendabele top, met zich meebrengen. De extra steun is beschikbaar voor woningbouw in kwetsbare gebieden, voor het realiseren van zorggeschikte en geclusterde woningen en voor het versterken van de gemeentelijke uitvoeringskracht. De hoogte van de aanvullende bijdragen wordt later dit jaar bekend.

Woningen gerealiseerd door het beter benutten van bestaande gebouwen, komen ook in aanmerking voor de Realisatiestimulans. Denk daarbij aan woningen die ontstaan door splitsen, optoppen of transformaties. Hetzelfde geldt voor flexwoningen.
Woningen waarvoor gemeenten eerder een bijdrage vanuit het Rijk hebben gekregen, komen niet in aanmerkingen voor de Realisatiestimulans. Uitgangspunt is dat die projecten al financieel gedekt zijn.

Wij brengen de regeling onder uw aandacht zodat u tijdig de woningen kan tellen waarvan de bouw is gestart in 2025. De regeling van basisbijdrage Realisatiestimulans ziet toe op:

- De basisbijdrage per gemeente wordt bepaald aan de hand van het aantal gestarte betaalbare woningen binnen die gemeente in één kalenderjaar. Het gaat om het bruto aantal nieuwe woningen. Gesloopte woningen hebben geen gevolgen voor de bijdrage.
- Woningen die gerealiseerd worden door overige toevoegingen zoals optoppen of transformeren tellen ook mee voor de Realisatiestimulans. Ook flexwoningen tellen mee.
- Woningen die in het verleden een bijdrage hebben ontvangen uit een andere financiële regeling zoals de Woningbouwimpuls, de Startbouwimpuls de Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen, Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen komen niet ook nog in aanmerking voor een bijdrage uit de Realisatiestimulans. Tijdens de Woontop zijn afspraken gemaakt over hoe de Realisatiestimulans zich verhoudt tot eerdere subsidieregelingen. Op deze manier landen de middelen daar waar de resterende opgave het grootst is.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
IT-Omgeving
Bevindingen interim-controle
Aandachtspunten jaarrekening controle
Belangrijke ontwikkelingen

Actuele ontwikkelingen

Aanpassing BADO en BBV
Op 21 maart jl. zijn eindelijk de beoogde aanpassingen in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vastgesteld. Daarbij zijn ook het Waterschapsbesluit en het Besluit financiële verhouding 2001 aangepast. Met dit besluit is de onderliggende wetgeving met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording, die sinds boekjaar 2023 op grond van de Gemeentewet al verplicht was, met ingang van boekjaar 2025 formeel ingebed in de onderliggende wet- en regelgeving.

Daarnaast bevat de herziening van het BADO ook een aantal aanpassingen die betrekking hebben op de controle van de boekjaren 2025 en verder. Uw gemeenteraad stelt in het controleprotocol de maximale goedkeuringstolerantie voor de getrouwheidscontrole van de jaarrekening door de accountant vast. Tot op heden mocht de goedkeuringstolerantie voor de jaarrekening maximaal 1% van de totale lasten (**inclusief** dotaties aan reserves) en voor onzekerheden 3% van de totale lasten (inclusief dotaties aan reserves) bedragen. Met ingang van het boekjaar 2025 zijn er de volgende veranderingen:

- De afzonderlijke weging voor fouten en onzekerheden door de accountant komt te vervallen. De goedkeuringstolerantie geldt voor alle geconstateerde afwijkingen gezamenlijk.
- De grondslag waarop de goedkeuringstolerantie wordt gebaseerd betreft de totale lasten **exclusief** dotaties aan reserves, waar dit tot voorheen op de totale lasten **inclusief** dotaties aan reserves werd gebaseerd.
- De maximaal toegestane goedkeuringstolerantie stijgt van 1% van de grondslag naar 2% van de grondslag.
- De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording mag maximaal 2% van de grondslag bedragen, waar dit tot en met boekjaar 2024 nog 3% van de grondslag mocht zijn.

Wij hebben vastgesteld dat bovenstaande aanpassingen zijn meegenomen in de aangepaste (concept) verordeningen.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

Actuele ontwikkelingen

Cyberbeveiligingswet (NIS 2) en BIO2
De NIS2-richtlijn is sinds 17 oktober 2024 geldig in de Europese Unie. In Nederland is het niet gelukt om deze EU-richtlijnen op tijd om te zetten in nationale wetgeving. De verwachting is dat de Cyberbeveiligingswet (Cbw) in het tweede kwartaal van 2026 in werking treedt.

De belangrijkste verplichtingen onder de Cyberbeveiligingswet

- Zorgplicht (adequate maatregelen)
  Op basis van een risicoanalyse zijn entiteiten verplicht om passende maatregelen te nemen voor de beveiliging van hun netwerk- en informatiesystemen.

- College (kennisniveau)
  Het college moet de maatregelen goedkeuren en toezicht houden op de effectiviteit ervan. Om dit goed te kunnen doen, dienen zij een training te volgen.

- Registratieplicht (centraal register NIS2-entiteiten)
  Entiteiten die onder de wet vallen zijn verplicht zich te registeren in het entiteitenregister.

- Meldplicht (significante incidenten)
  Entiteiten moeten significante incidenten onverwijld (zo snel mogelijk) en binnen 24 uur melden bij het Computer Security Incident Response Team (CSIRT) aan de toezichthouder.

BIO2
De BIO2 is de opvolger van de huidige BIO1.04 en wordt het nieuwe kader voor de overheid voor informatiebeveiliging. De nieuwe BIO volgt op de evaluatie van de huidige versie en valt samen met de ontwikkelingen rondom de Cyberbeveiligingswet. De aanpak van BIO2 is een passende manier om te voldoen aan de zorgplicht onder de Cyberbeveiligingswet. In de concept-Cyberbeveiligingswet staat dat aanvullende regels voor beveiliging via een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) kunnen worden gesteld. Het is zeer waarschijnlijk dat BIO2 op deze manier wettelijk wordt verankerd.

Gemeenten en de Cyberbeveiligingswet (Cbw)
De Cyberbeveiligingswet (Cbw) is nog niet definitief en in de praktijk is (zoals vaak bij wetswijzigingen) nog niet alles duidelijk. Rijksoverheid heeft gemeenten expliciet benoemd als een entiteit die zich aan de Cbw dient te houden. Wij constateren dat u zich bewust bent van de ontwikkelingen op dit gebied en reeds de nodige voorbereidingen heeft getroffen. We adviseren (28) u kennis te nemen van de inhoud van de wet en onderliggende documenten, zoals onder meer opgenomen in link. Nadat u de informatie tot u genomen heeft, vragen we uw overwegingen voor classificatie als geen Cbw-entiteit, belangrijke of essentiële entiteit vast te leggen.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-Omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

Flynth

Actuele ontwikkelingen

Geactualiseerde BBV-notitie Verbonden Partijen
De Commissie BBV heeft de notitie Verbonden Partijen uit 2016 aangepast. Dit mede als gevolg van de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen per 1 juli 2022. De nieuwe notitie gaat nader in op versterking van de positie van gemeenteraden bij besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen, introductie van aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden en verbetering van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling. Daarnaast wordt er in het kader van bovenregionale afstemming en uitvoering steeds meer en intensiever samengewerkt via verbonden partijen. De complexiteit van de problematiek die in deze partijen worden ondergebracht kan van invloed zijn op het inzicht en de invloed die een gemeenteraad heeft en de wijze waarop de gemeenteraad zijn taken uit kan voeren. In de notitie worden handvatten uit het BBV en de Wgr toegelicht zodat de gemeenteraad en college in staat worden gesteld om hun verantwoordelijkheden na te komen.

De nieuwe notitie verbonden partijen brengt geen inhoudelijke wijzigingen met zich mee. Ook de manier waarop de paragraaf verbonden partijen in de begroting en jaarstukken wordt opgesteld blijft in beginsel ongewijzigd, maar de Commissie BBV doet wel enkele aanbevelingen om de informatie in de paragraaf verbonden partijen uit te breiden.

ViDA: digitale btw en e-facturatie voor uw organisatie
De Europese Unie heeft op 11 maart 2025 het pakket "VAT in the Digital Age" (ViDA) aangenomen. Het doel is het btw-stelsel te moderniseren, fraude te verminderen, de administratieve lasten te verlagen. Voor organisaties betekent dit dat nieuwe verplichtingen komen op het gebied van digitale facturatie.

Een belangrijk onderdeel van ViDA is dat vanaf **1 juli 2030** btw-geregistreerde organisaties binnen de EU verplicht zijn gestructureerde e-facturen te verzenden voor transacties. Deze facturen moeten voldoen aan de Europese standaard (EN16931) en snel na levering of betaling worden verzonden. Dit gebeurt via het Europese Peppol netwerk. Digitale platforms kunnen bovendien verantwoordelijk worden voor het innen en afdragen van btw namens hun gebruikers als deze dit niet zelf doen.

De Nederlandse overheid streeft ernaar de benodigde wetgeving uiterlijk in 2028 gereed te hebben, zodat de invoering van ViDA vanaf **1 juli 2030** mogelijk is. De gemeente hanteert momenteel al het inkoopvoorwaardenmodel van de VNG waarin de eisen voor facturen benoemd worden. Wij adviseren (29) om voor het implementeren van Peppol ook de handreiking e-facturatie voor gemeenten te hanteren. Door tijdig actie te ondernemen, kunnen organisaties niet alleen voldoen aan de wetgeving, maar ook profiteren van de efficiëntie, transparantie en betrouwbaarheid die digitalisering biedt.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-Omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

Actuele ontwikkelingen

Wet toekomst pensioenen – Overdracht wethouderspensioenen naar ABP
Het Nederlandse pensioenstelsel ondergaat met de Wet toekomst pensioenen haar grootste verandering ooit. Uiterlijk op 1 januari 2028 moet uw organisatie klaar zijn voor deze verandering.

Het bestuur van het ABP en de sociale partners hebben besloten over zowel de nieuwe pensioenregeling als de keuzes voor de overgang naar de nieuwe regeling. In het transitieplan zijn regelingen getroffen voor adequate compensatie welke (deels) verplicht zijn voor u. De door uw gemeente opgebouwde pensioenen (waarvoor in de jaarrekening een voorziening is opgenomen of waarvoor u verzekeringen heeft afgesloten) zullen uiteindelijk via een collectieve waardeoverdracht op 1-1-2028 worden overgedragen naar het ABP.

Onlangs is er voor diverse gemeenten via het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) een onderzoek uitgevoerd om de gevolgen van de aanstaande waardeoverdracht in kaart te brengen. De verwachting is dat de waardeoverdracht zal leiden tot extra kosten voor de gemeente, onder andere door de aansluiting op de dekkingsgraad (thans 115%) van het ABP waarbij de gemeente op dit moment een dekkingsgraad van 100% hanteert. De uiteindelijke waardeoverdracht zal daarnaast afhangen van de rentestanden op het moment van waardeoverdracht maar zal waarschijnlijk hoger zijn dan de huidige verwachtingen.

Voor meerdere gemeenten is bij het onderzoek van BZK geconstateerd dat de getroffen voorziening ontoereikend is en extra kosten zullen moeten worden gemaakt om de voorziening en waardeoverdracht op peil te krijgen.

Het is daarom goed om te checken dat uw actuariële berekeningen zijn gebaseerd op de uitgangspunten van BZK en ABP. Wij vernamen dat het wellicht nog mogelijk is om de gemeente voor een onderzoek van BZK aan te melden. Sowieso adviseren (30) wij u de ontwikkelingen van de aanstaande waardeoverdracht te blijven volgen en hier indien nodig ook in uw begroting(swijzigingen) op te anticiperen.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-Omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

Actuele ontwikkelingen

Is een zzp-er een zzp-er of een werknemer en wat zijn hiervoor de risico's?
Als een organisatie voor het verrichten van bepaalde werkzaamheden een zelfstandige (zzp'er) inhuurt en daarvoor tussen hen een overeenkomst van opdracht wordt gesloten, rijst de vraag hoe deze overeenkomst van opdracht voor de loonheffingen dient te worden gekwalificeerd. Als een arbeidsovereenkomst of een overeenkomst van opdracht? De scheidslijn tussen werken op basis van een overeenkomst van opdracht en werken op basis van een arbeidsovereenkomst is niet altijd even duidelijk. Volgens het kabinet is dit één van de oorzaken van het gegeven dat er inmiddels relatief veel werkenden buiten dienstbetrekking werken, terwijl ze volgens wet- en regelgeving een arbeidsovereenkomst hebben.
De overheid heeft via de Wet DBA enige jaren geleden een einde willen maken aan die onduidelijkheid, tegelijkertijd het misbruik van zzp-schijnconstructies willen aanpakken en een gelijk speelveld tussen de werkenden op het gebied van arbeidsrecht, sociale zekerheid en fiscaliteit willen creëren.
Per 1 januari 2025 is het handhavingsmoratorium vervallen en controleert de Belastingdienst actief op zzp-ers. In onze praktijk is dit ook merkbaar, er vinden diverse loonheffingencontroles plaats, waarbij de zzp-ers hoog op de agenda staan.

Het is dus van belang dat u vooraf duidelijk inzicht heeft of er sprake is van een arbeidsovereenkomst en dus een dienstbetrekking of een overeenkomst van opdracht. Hierbij wordt door de Belastingdienst gekeken naar het Deliveroo- en Uber arrest. Op basis van de negen gezichtspunten (die allemaal even zwaar wegen) wordt een beoordeling gemaakt van de casus van de zzp-er. Tijdens deze onderzoeken kan het er echt heel gedetailleerd aan toe gaan. De Belastingdienst heeft aangegeven dat er in 2025 nog sprake is van een "zachte landing". Dit wil zeggen dat er over het algemeen geen boetes zullen worden opgelegd. Wel kunnen er dus naheffingsaanslagen loonheffingen worden opgelegd, wanneer er door de Belastingdienst wordt beoordeeld dat er sprake is van een werknemer in plaats van een zzp-er. De door de zzp-er verzonden facturen zullen dan worden aangemerkt als nettoloon, wat dient te worden gebruteerd. De kosten hiervoor komen in eerste instantie terecht bij de gemeente, waarbij deze onder voorwaarden de loonbelasting kan verhalen op de werknemer, maar dit geldt niet voor de premies werknemersverzekeringen en de werkgeversbijdrage in de Zorgverzekeringswet. Verder worden de voorwaarden van CAO Gemeenten/SGO met en een verlichte pensioenregeling van toepassing. Laat u daarom goed adviseren (31) over uw zzp-ers en neem deze overwegingen actief mee bij eventuele (Europese) aanbestedingen.

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-Omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

Actuele ontwikkelingen

IBAN-Naam Check BNG batchbetalingen
Met ingang van 1 oktober is het is het binnen het betalingssysteem van de BNG mogelijk om de IBAN-Naam Check, waarmee geautomatiseerd kan worden gecontroleerd of de tenaamstelling in betaalopdrachten overeenkomt met het bijbehorende bankrekeningnummer bij de ontvangende bank, te activeren voor batchbetalingen.

Door middels van de IBAN-Naam Check wordt het risico op foutieve en fraudeleuze betalingen gereduceerd. De IBAN-Naam Check moet door de gemeente zelf worden geactiveerd. Wij adviseren (32) u om deze optie te activeren binnen uw BNG-omgeving.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar de volgende link.

Toevoegen 'Overige gegevens' in de jaarstukken
Op grond van de aanpassing van artikel 24 lid 3 van het BBV dient in uw jaarrekening 2025 een paragraaf 'Overige gegevens' te worden toegevoegd. De overige gegevens dienen opgenomen te zijn in de jaarrekening na de rechtmatigheidsverantwoording en voor de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen. Onze controleverklaring moet in de 'Overige gegevens' opgenomen zijn.

De gemeenteraad stelt vervolgens de versie van de jaarrekening vast waarin de definitieve controleverklaring van de accountant is opgenomen. Dit is tevens de versie van de jaarstukken die op uw website gepubliceerd dient te worden.

Nieuwe drempelbedragen voor EU-aanbestedingen
Onlangs heeft de Europese Commissie de drempelbedragen die vanaf 1 januari 2026 gelden voor overheidsopdrachten gepubliceerd. De drempelbedragen zijn verlaagd om deze aan te laten sluiten op internationale afspraken van de WTO met betrekking tot overheidsopdrachten.

Aard opdracht	Nieuwe drempelbedrag	Huidige drempelbedrag
Werken	€ 5.404.000	€ 5.538.000
Leveringen & diensten	€ 216.000	€ 221.000

Introductie
Samenvatting
Algeheel beeld interne beheersing
Bevindingen interim-controle
IT-Omgeving
Aandachtspunten jaarrekening controle
Actuele ontwikkelingen

Disclaimer en beperking in gebruik en verspreidingskring
Deze managementletter is alleen bestemd voor het college van gemeente Moerdijk en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij aandacht van het management behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.